

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:4, Issue:20
sssjournal.com

pp.2996-3008
ISSN:2587-1587

2018
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 20/05/2018 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 29/07/2018
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 30.07.2018

**İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUL BAHÇELERİNE İLİŞKİN SAHİP
OLDUKLARI METAFORLAR**

PRIMARY SCHOOL 4TH GRADE METAPHORS OF SCHOOL GARDENS

Dr. Öğretim Üyesi Sevil BÜYÜKALAN FİLİZ

Gazi Eğitim Fakültesi , Eğitim Bilimleri Bölümü , sevilfil@gmail.com ,Ankara/Türkiye

Sema FİDAN

Milli Eğitim Bakanlığı, semafidann@gmail.com

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, farklı yapı özelliğine sahip okullarda öğrenim gören ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin okul bahçeleri kavramıyla ilgili geliştirdikleri metaforları belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma modeli kapsamında olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu toplam 182 öğrenci oluşturmıştır. Araştırmada Öğrencilerin okul bahçeleri kavramıyla ilgili geliştirdikleri metaforları yarı yapılandırılmış bir formla belirlenmiştir. Bu formda öğrencilerin “Okul bahçeleri..... gibidir/benzer; Çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın güvenilirliği; [Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100] formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Bu formülle kodlayıcılar arasındaki ortalama güvenilirlik değeri % 92 olarak bulunmuştur. Araştırma sonunda, öğrencilerin okul bahçeleri kavramıyla ilgili toplam 118 metafor geliştirdikleri görülmüştür. Öğrencilerin okul bahçesi kavramıyla ilgili geliştirdikleri olumlu metaforlar Oyun parkı, lunapark, atari salonu, yuvamız, yemek, hayat, özgürlük, kocaman bir göl, cennet , Park alanı, havuz ve teras gibi metaforlardır. Öğrencilerin geliştirdikleri olumsuz metaforlar ise bir karmaşık sekiz ,herhangi bir sokak, kıyamet sokağı, düz yol, buz gibi, çöplük ,can sıkıntısı ve ,kargaşa metaforlarıdır.. Geliştirilen bu metaforlar toplam 7 farklı kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler en fazla metafor kapsamaları bakımından “.Sevilen ve eğlenceli bir yer”, "Hayali bir yer", "Spor yapılan bir yer", "Kendilerini güvende hissettikleri bir yer", "Eğitim öğretim yapılan bir yer", "Büyük bir alan", "Kısıtlayıcı ve sıkıcı bir yer" olarak okul bahçeleri şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: okul bahçeleri, metafor, ilkökul, nitel araştırma yöntemi

ABSTRACT

This study is intended for determining the metaphors that 4th graders develop regarding the schoolyard notion, studying at schools with different structures. In this study, the phenomenological pattern was used under the qualitative research model. The study group comprised of a total 182 students. Within the study, the metaphors that the students develop in regard to the schoolyard notion were determined using a semi-structured form. In this form, the students were asked to complete this sentence: "Schoolyards are like because" The content analysis method was used to analyze the data. The reliability of the study was calculated via the formula [Consensus / (Consensus + Dissensus) x 100]. The average reliability value among the encoders was found to be 92% using this formula. At the end of the study, the students appeared to develop a total 118 metaphors concerning the schoolyards notion. The positive metaphors that the students developed for the schoolyard notion included playground, amusement park, game arcade, crèche, eating, life, freedom, a giant lake, heaven, parking lot, pool, and terrace. On the other hand, the negative metaphors that the students developed thereon contained complex eight, any street, doomsday street, straight road, ice-cold, garbage dump, boredom, and mayhem. These developed metaphors are summarized in a total 7 categories. In terms of covering the uttermost metaphors, these categories consist of schoolyards as "a favorite and sun place", "an imaginary place", "a place for sports", "a place where they feel safe", "a place for education", "a large yard", and "a limiting and boring place".

Keywords: schoolyards, metaphor, primary school, qualitative research method

1. GİRİŞ

Bir ortaokul öğretmeninin J.R.R.Tolkien'in Yüzüklerin Efendisi'nde sergilediği iyi ve kötü hakkında bir tartışma başlatıp, bunu kendi yaşantıları ve etraftaki toplumla ilişkilendirerek örneklendirmelerini istemesi; başka bir öğretmenin, öğrencisinin "Hoppy" ismini verdiği çekirgesini okula getirip öğretmenine renginin diğer çekirgelerden neden farklı olduğunu sorması üzerine, öğretmenin bir böcek araştırması başlatması ve bu çocuğu araştırmayı programlaması için görevlendirmesi gibi senaryoların ortak birçok yönü var. Öğretmenler, öğrencileri düşünmeye ve eyleme geçmeye sevk ediyor. Öğrenciler etkin şekilde katılım sağlıyor. Devamında ne olabileceği ihtimal düzeyinde tahmin edilebilir (Ellis, 2015)Yazar bu senaryoların içinde net birer eğitim programı olduğunu dile getirmektedir. Çok hızlı bir değişim ve gelişim içinde olan günümüz dünyasında, eğitim programları da bu değişim ve gelişimden etkilenmektedir. Geliştirilen ve yenilenen eğitim programlarının denenmesi sürecinde; deneyimli öğretmenler ile ön koşul bilgi ve becerilere sahip öğrenciler ve etkili eğitim öğretim ortamları oldukça önemlidir. (Demirel, 2015)

XIX. yüzyıldan itibaren bilim ve teknolojiye meydana gelen birlikte büyük kentlerin çoğunda nüfus artışına paralel olarak artan yapı yoğunluğu ve diğer ihtiyaçların plansız gelişmesi, kırsal alanlarla olan bağın koparılması, hayatın mekanikleşmesi, kent insanını baskı altına alarak ruhsal gerginliklere neden olmaktadır (Bayraktar, 1978; Hahn ve Simonis, 1991).Yıldızcı (1982)'nin kentsel yeşil alan planlaması ile ilgili yapmış olduğu çalışmada; çocuk oyun alanlarının önemine değinmiş oyun alanlarının yaratıcılığa ve çocukların taklit yetenekleri üzerindeki etkisine değinmiştir. Erdönmez (2007)'e göre ilkökul çağındaki çocukların gelişiminde çevrenin rolünün büyük olduğu ve özellikle okul bahçelerinde geçirdikleri zaman içinde çocukların duygusal , sosyal ve fiziksel olarak geliştiklerini belirtmiştir .Çocukların tenneffüs zamanlarında Okul bahçesinde, edindikleri deneyimler, sınıf ortamında edindikleri bilgi ve beceriler kadar etkili ve önemlidir. Bu anlamda okul, çocukların yaşam kalitelerini arttıran ve onları hayata hazırlayan önemli bir destekleyicidir. Özdemir (2011)'e göre; okul bahçeleri, çevreye hassas, sağlıklı ve aktif bireylerin yetiştirilmesi için büyük öneme sahiptir. Milli Eğitim Bakanlığı'nca uygulamaya konulan eğitim programları çerçevesinde öğrencilerin okulda her biri 40 dakika süren toplam 6 derse girdikleri, bu dersler arasında 4 defa 10 dakika süren tenneffüse çıktıkları ve ortalama bir saat süren öğle arasına sahip oldukları belirlenmiştir. Öğrenciler gün içerisinde toplam 340 dakika süren okul zamanının 100 dakikasını (%29) ders dışı zaman olarak kullanmaktadır.

Pestalozzi sınıfı ve okul bahçelerini çocuğun aktif yaşam alanları olarak belirtmiş ve özellikle sınıfı çocuğun oturma odası, okul bahçesini ise çocuğun dinlenme ve oyun alanı olarak görmüştür. Okul bahçeleri okulların "dış çevreleri" olarak tanımlanmaktadır. Bu dış çevre, koşulları itibariyle ayrıca bulunduğu semt hakkında olumlu ya da olumsuz mesajlar da vermektedir. (Menino, 2000) (akt. Algan, 2008)

Okul bahçeleri ile ilgili yapılan araştırmaların büyük bir kısmında, (Yılmaz, 1995; Kelkit ve Özel, 2003; Özdemir ve Yılmaz, 2008) okul bahçelerinin beton veya asfalt zeminlerden oluşan, peyzaj düzenlemesi özensiz olan, oturma yerlerine çok az yer verilen, aktif oyun ve dinlenme alanlarının yetersiz olduğu, otopark olarak ta kullanılan yerler olduğu belirtilmiştir. Bunun yanı sıra Özdemir ve Yılmaz (2008), yaptıkları çalışmada okul bahçesine ait yapıların o bahçeye neşe ve hayat veren ve o bahçede kendisine yaşam alanı bulan çocukların beklentileri dikkate alınmadan gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir.

“Özel Öğretim Kurumları Standartlar Yönergesine göre "oyun bahçesi" okullarda tören yapılmasına uygun, arsa üzerinde okul binasının bulunduğu alan dışında, bina arsasında bulunan yeri ifade etmektedir. Eğitim yapıları tasarımı prensipleri çerçevesinde, açık - kapalı alan büyüklükleri hususunda belirgin bir standart bulunmamakla birlikte gelişmiş ülkelerde, inşaat taban alanı dâhil olmak üzere eğitim yapısı alanı öğrenci başına 25-30 m² olarak hesaplanmaktadır. Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları 2013 Kılavuzuna göre; ülkemizdeki arazi büyüklükleri ve öğrenci popülasyonu düşünüldüğünde, özellikle yerleşimin yoğun olduğu ve yeterli parsel büyüklüğünün bulunmadığı yerleşkelerde ihtiyaç duyulan arazi büyüklüğünün belirlenmesi için öğrenci başına düşen açık - kapalı alan en az 15 m²/öğrenci sayısı olarak hesaplanmalıdır. Eğitim binası taban oturma alanının toplam arsa alanına oranı %35'ten büyük olmamalıdır. Arsa alanının %65'i yeşil alan, açık alan ve oyun alanları olarak planlanacaktır. Eğitim yapılarının planlama aşamasında yeterli yeşil alan, açık kapalı spor alanları ile oyun alanları ayrılmalıdır.”

Görüldüğü gibi ilkökul kurumları ile ilgili mevcut yasal düzenlemelere bakıldığında okul ortamlarının akademik becerileri kazandırmasının yanında, bireylerin kendi öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabildikleri, bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerini bütünsel olarak desteklemeyi hedefleyen amaçlar ortaya

konmaktadır. Algan (2009)'ın belirttiği üzere; çocuğun her türlü gelişimine katkıda bulunan ve uygulamalı eğitime fırsat sağlayan yer okul bahçeleridir. Aktif yaşam biçimini destekleyen okul bahçeleri, yeterli bahçe unsurları, yeşil alan ve açık spor tesisleri ile düzenlenerek, öğrenciler için çekici ve zevkli hale getirilmelidir.. (Patton, 2001)

2005 yılından itibaren kullanılmaya başlanan yeni eğitim programları yapılandırmacı öğrenme yaklaşımını ön plana çıkartmaktadır. Yapılandırmacı yaklaşım eğitim ortamlarının çoklu ortamlara dönüştürülmesini desteklemektedir. Eğitim programlarının yoğun olarak uygulandığı alanlar okul binaları ve okul bahçeleridir. Posner'in grupladığı program türlerinden örtük program, öğrencilerin toplumsal hayata uyum sağlamaları üzerinde önemle durur Örtük program açısından programın etkililiği okulun fiziksel koşullarına da bağlı olduğu belirtilmektedir. Eğitim programının hedeflerine ulaşmasında örtük programın tamamlayıcı unsur olması istenilen ve desteklenen bir durumdur

Yapılan araştırmalar incelendiğinde (Argus,1990; Yılmaz, 1995; Başar,2000; Fjörtoft ve Sageie 2000, Erdönmez, 2007; Özdemir ve Yılmaz, 2008; Aksu ve Demirel, 2011, Özdemir ve Çorakçı 2011) ; araştırmaların çoğunda mevcut okul bahçelerinin nicelik ve nitelik yönünden yeterlilikleri ve planlama özelliklerinin saptanmasına yönelik çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Diğer incelenen bazı araştırmalarda ise (Balcı, A., 1999, Algan,2008; Karasolak, 2009 ; Özdemir, 2011; Çetinkaya ve Karatekin, 2013; Aktürk Çopur, D, 2017) mevcut okul bahçelerinin yeterliliklerinin irdelenmesinin yanı sıra öğrenci, öğretmen, yönetici paydaşlarının görüşleri doğrultusunda okul bahçelerinde düzenlemelere gidilmiştir. Genel eğilim olarak mevcut yapılandırılmış okul bahçelerinin düzenlemeleri monoton, işlevsiz olarak değerlendirilmiş, dış mekân serbest oyun alanlarının, dinlenme yerlerinin, yeşil alanların, hobi bahçelerinin, eğitimsel açıdan çeşitlendirilmesinin ve doğal yapılara yer verilmesinin talep edildiği sonuçlar ortaya çıkmıştır.

2. METAFOR KAVRAMI

Levine (2005), metafor teriminin, Latince ve Grekçe metafora kökünden geldiğini belirtmiştir. Türk Dil Kurumu (TDK, 2008) sözlüğünde; metafor kelimesi“bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda kullanılan söz; bir kelimeyi veya kavramı kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma” şeklinde tanımlanmıştır. Metafor ilk kez 1980'de Lakoff ve Johnson'ın "Metaphors We Live By" isimli çalışmalarında ifade edilmiştir.. Metafor kavramı 1980 yılına kadar söz sanatı olarak kabul edilerek edebiyat ve dil bilim çalışmaları kapsamında ele alınmıştır. Daha sonra 1980 yılında “çağdaş metafor teorisi”nin etkisi ile disiplinler arası çalışmalarda kullanılmaya başlanmıştır (Akt. Töremen ve Döş, 2012).Metaforlar bireyin çevresini değerlendirmek için ona yol gösteren unsurlar olarak görülmektedir.. Metaforların insanların hayal gücü ve deneyimlerinden faydalanarak birbirine benzetmelerle açıklama yapmasına fırsat veren, kişilerin gerçek algılarına ve yorumlarına önderlik eden görevleri vardır. (Nikitina ve Furuoka, 2008 ; Akt. Töremen ve Döş, 2009).

Alan yazın incelendiğinde. ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin ve okul öncesi yaştaki çocukların çeşitli konulardaki zihinsel imgelerini kelimelerle araştıran (Cerit, 2008; Saban, 2008; Karasolak, 2009; Güven ve Güven, 2009 Sadık ve Sarı, 2012; Sosyal ve Afacan, 2012; Yalçın ve Enginer, 2012; Bonnett ,2013; Dündar, 2013) veya herhangi bir kavrama ilişkin algılarını resimlerle ortaya koyan (Saban ve Akbulut, 2010; Ersoy ve Türkkan, 2010; Nuhoğlu ve Afacan, 2011; Aykaç, 2012; Şahin ve Tüzel, 2014) çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Shuell (1990) metafor çalışmalarının önemini şöyle ifade etmektedir. “Eğer bir resim 1000 kelimeye bedelse, bir metafor da 1000 resme bedeldir. Çünkü, bir resim sadece durgun bir imge sunarken, bir metafor ise bir olgu hakkında düşündürüp zihinsel bir ürün ortaya koymaktadır.” (Akt: Saban, ve Koçbeker, &. Saban, A., 2006.). Bu nedenle de metaforlar, insanların bir olguyla ilgili düşüncelerini açıklamada çok önemli ve güçlü bir etkiye sahiptir. (Karasolak, 2009). Metaforların, kavramlara yönelik algıları ortaya koymadaki bu etkisi düşünülürse (Cerit, 2008) metaforlar sayesinde de okul bahçelerinin öğrenciler tarafından nasıl algılandığının ortaya konması son derece önemlidir.

Alan yazın incelendiğinde eğitimin fiziki alanlarından olan okul bahçesinin öğrencilerin gözünden nasıl algılandığını ortaya koyan bir çalışmaya rastlanmamıştır. .Bu araştırmanın; eğitim programının amaçlarına ulaştırıcı yönde uygulanmasında ve okulda olumlu bir örtük program oluşturmasında; eğitimin fiziki alanlarından olan okul bahçesinin öğrencilerin gözünden nasıl algılandığını ortaya koyması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Okul bahçelerinin kullanımındaki en önemli paydaş olan çocukların, okuldaki zamanın önemli bir kısmını geçirdiği okul bahçelerini nasıl algıladığı sorusu araştırmanın amacını oluşturmuştur. Bu çalışmada ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okul bahçelerine yönelik algılarını saptamak için metaforlardan yararlanılmıştır.

2.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ilkököl 4. sınıf öğrencilerinin okul bahçelerine ilişkin algılarını metaforlar aracılığı ile ortaya çıkarmaktır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Yapılandırılmış geniş alan, yapılandırılmamış geniş alan ve yapılandırılmamış dar alana sahip okul bahçesinde eğitim gören İlkokul öğrencilerinin okul bahçesine ilişkin geliştirdikleri metaforlara ait kategoriler nelerdir

2. Yapılandırılmış geniş alan, yapılandırılmamış geniş alan ve yapılandırılmamış dar alana sahip okul bahçesinde eğitim gören İlkokul öğrencilerinin Okul bahçesine ilişkin geliştirdikleri Metaforlara ait kategoriler ile gerekli ifadelerinin okullara göre dağılımı nasıldır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, kullanılan veri toplama aracı, verilerin nasıl toplandığı ve analiz edildiği ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

Bu araştırma, ilkököl 4. sınıf öğrencilerinin okul bahçeleri ile ilgili algılarını incelemek amacıyla tasarlanmış nitel çalışmalarda kullanılan . “Olgubilim (fenomenoloji)” modeli ile gerçekleştirilmiştir.. Araştırmada öğrencilerin okul bahçeleri hakkındaki algıları metaforlar aracılığıyla incelenmiştir. Fenomenoloji, bireyin bir fenomenle ilgili yaşantılarını tasvir etmesini içerir. Bu yöntemle gerçekleştirilen çalışmalarda araştırmacı her katılımcının kendi kişisel yaşantılarıyla oluşturduğu dünyasına erişmeye çabalar.(Annells, 2006, Christensen, Johnson&Turner, 2011; Patton, 2001)).

Olgubilim (fenomenoloji) deseniyle ilgili çalışmalarda bir konuyla ilgili sahip olduğumuz farkındalıklarımızı daha ileri düzeyde ayrıntılı olarak irdelememizi sağlamaktadır Olgubilim, bize tanıdık olan , bildiğimiz fakat tam olarak anlayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için uygun bir araştırma zemini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında, Bilecik İli, Bozüyük İlçesindeki resmi ilkokullara devam eden . öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında, Bilecik İli, Bozüyük İlçesinde belirlenen üç resmi ilkokula devam eden 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Konu hakkında kapsamlı verilerin toplanması, verilerin niteliğinin yüksek olması ve öğrencilerin okul bahçelerine ilişkin çok yönlü metafor üretebilmeleri için farklı okul bahçesi yapılarına sahip okullar dikkate alınarak, araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örnekleme yer alan okulların sahip olduğu okul bahçelerine dikkat edildiğinde özellikle üç bahçe özelliğine sahip okullarda eğitim gören öğrenci algıları incelenmiştir. Bu okulların bahçe özelliği şu şekildedir.

Yapılandırılmış geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip M.İlkokulu 2300m² okul bahçesi alanına sahiptir. Okul binaları iki ayrı bloktan oluşup bahçenin yaklaşık ortasına konuşlandırılmıştır. Bahçede bir sentetik saha, sentetik saha dışında kalan bir basketbol potası, bir voleybol filesi, yetişkin ağaçların bulunduğu yeşil alan, öğrencilerin oturup dinlenebilecekleri banklar ve oturma yerleri, öğrencilerin kullanımına uygun tasarlanmış çeşmeler, okul binası dışında kalan bir kantin binası bulunmaktadır. **Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip** E.İlkokulunun 2000m² okul bahçesi alanı mevcuttur. Bu alanın 1100m²'si asfalt zemin özellikli oyun alanı olarak ayrılmıştır. Bu alanda bir basketbol potası, bir voleybol filesi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra 900m²'lik alanda bir yıl önce fidan dikme çalışması yapılmış olup, bu bölüm yeşil alan olarak ayrılmıştır.

Yapılandırılmamış dar alanda yer alan okul bahçesine sahip A.İlkokulu çarşı merkezinde bulunup, ilçenin iki büyük caddesi arasında yer almaktadır. 1216m² alana sahiptir. Bu alanda birbirine bitişik iki okul binası yer almaktadır. Okul bahçesi asfalt zeminle kaplı, etrafı duvarla çevrilidir. Okul bahçesinde bunun dışında herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Ayrıca ilkököl 4. Sınıf öğrencilerinin ilkökulda son sınıfta olmaları ve okul bahçelerine ilişkin daha detaylı metafor üretebilmelerinin mümkün olmasından dolayı amaçlı örnekleme seçilmiştir.

Üç okula ait örnekleme oluşturan öğrencilerin cinsiyet göre dağılımı Tablo 1’ de gösterilmiştir.

Tablo1. Öğrencilerin Cinsiyet ve okullara Göre Dağılımı

Cinsiyet	*Metristepe İlkokulu	**Ertuğrulgazi İlkokulu	***Atatürk İlkokulu	Toplam
Kadın	31	35	29	95
Erkek	30	32	25	87
Toplam	61	67	54	182

*M. İlkokulu-Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul

**E. İlkokulu-Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul

***A. İlkokuluYapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul

Tablo 1'e göre; Araştırmaya M. İlkokulu'ndan toplam 61 öğrenci katılmış .Bunların 31'i kadın ve 30'u erkek öğrencidir .E. İlkokulu'ndan toplam 67 öğrenci katılmıştır. Bunların 35'i kadın ve , 32'si erkek öğrencidir. A:İlkokulu'ndan toplam 54 öğrenci katılmıştır. Bunlardan 29'u kadın ve , 25'i erkek öğrencidir. Araştırmanın örneklemini 95'i kadın ve 87'si erkek olmak üzere toplam182 öğrenci oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama aracı hazırlanırken ilgili alan yazın taranmıştır. Öğrencilerin okul bahçelerine ait algıları ortaya çıkarmak için genel olarak metaforların kullanıldığı araştırmalar incelenmiştir. İnceleme sonucunda metafor araştırmalarında veri toplamak için genellikle iki yaklaşım üzerine yoğunlaştığı görülmüştür:. Bu yaklaşımları şu şekilde sıralayabiliriz. Birinci yaklaşımda yarı yapılandırılmış sorular sorularak metafor araştırmaları gerçekleştirilmiştir. (Çocuk..... benzer; çünkü) (Demirbaş, 2015; Şahin ve Baturay, 2013; Yalçın ve Erginer, 2012; Döş, 2010; Saban, 2009; Linn, Saban, 2008; Siberman&Gill, 2007). İkinci yaklaşımda ise inceleme konusu olan kavrama ilişkin metaforlar listesi verilip, katılımcıların metaforları seçmeleri istenmiştir. (Semerci, 2007; Cerit, 2008; Saban, 2009.; Kasoutas&Katerine, 2009; Küçükali, 2001 Töremen ve Döş 2012).İncelemeler sonucunda bu araştırma için katılımcıların okul bahçesine yönelik ürettikleri metaforları belirlemek için yarı yapılandırılmış bir sorunun sorulmasına karar verilmiştir.Bu bağlamda, araştırmada veriler "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin "Okul Bahçeleri"ne İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeleri belirleme Formu" kullanılarak toplanmıştır. Araştırmacı tarafından öğrencilere yönelik geliştirilen form iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilerin kişisel bilgileriyle ilgili sorulara yer verilmiştir. İkinci bölümde ise okul bahçe ve binalarına ilişkin algılarını ortaya çıkaracak metaforları tek bir sözcükle ifade etmeleri istenmiş ve benzetim için seçtikleri bu metaforları niçin seçtiklerini açıklamaları istenmiştir. . Ankette yer verilen soru şöyledir:

Okulumuzun bahçesi gibidir.

Çünkü dir

Hazırlanan anket formu katılımcılara uygulanmadan önce, katılımcılar dışında belirlenen 47 kişilik bir gruba uygulanmış ve formda yer alan yönergelerin öğrenciler tarafından anlaşılır bulunduğu saptanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmada toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizinde temel amaç, araştırmaya ait amaçlar doğrultusunda elde edilen verilere ilişkin kavramlara ve kavramlarla ilgili kategorilere ait sonuçlara ulaşabilmektir (Aydın ve Ünalı, 2010). İçerik analizi tekniğinde, elde edilen veriler benzer kavramlar ve kategoriler çerçevesinde bir araya getirilir ve anlaşılabilir şekilde düzenlenerek yorumlanır (Yıldırım&Şimşek, 2005).

Öğrenciler tarafından geliştirilen metaforlar, okul çeşitlerine göre geçici bir liste oluşturulmuştur. Ardından gerekçeli cümleler dikkate alınarak listelenen bu metafor ifadelerinin, birbiriyle ilişkisi olup olmadığı kontrol edilmiştir. Daha sonra , okul bahçesine yönelik olmayan metaforlar liste dışında bırakılmıştır. Ayrıca metaforu belirtilmiş ancak gerekçesi açıklanmamış cevaplar da liste dışında bırakılmıştır. Tüm metaforlar ve gerekçeleri incelenerek, ortak özellikleri belirlenmiş ardından bunları temsil edebileceği düşünülen kategoriler geliştirilmiştir. Bu çalışmayla okul bahçesi için altı olumlu ve bir olumsuz olmak üzere toplam 7 kavramsal kategori oluşturulmuştur. Son olarak, okul bahçesi için belirlenen kategoriler altında toplanan metaforların üç okul için frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Daha sonra oluşturulan metaforlar kendi kategorilerinde değerlendirilmiştir.

Çalışmanın geçerliliğini sağlamak için konuyla ilgili yapılmış araştırmalar arası tutarlılığı sağlamak çok önemlidir. Akt. Yalçın ve Erginer,(2012). Bu nedenle ilgili literatür incelenerek yapılan araştırmalarda ortaya çıkan benzer bulgularla araştırmanın sonuçları desteklenmiştir. Nitel araştırmalarda geçerliliğin sağlanması için ,başka bir yol ise araştırmacının araştırdığı olguyu, olduğu biçimiyle yansız olarak gözlemesidir. (Kirk&Miller, 1986; akt. Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu nedenle araştırma süresince

öğrenciler metafor üretirken araştırmacılar tarafından onları etkileyecek herhangi bir örnek verilmemiş ve öğrencilerin sadece kendi görüşlerini yansıtılmaları sağlanmıştır.

Öğrencilerin Metaforlarla ilgili görüş sıklığı–yüzdelerin hesaplanması ve bulguların yorumlanması aşamasında, her bir kavramsal kategoriye ve bu kategorilere ait metaforları üreten öğrenci sayıları ve yüzdeleri hesaplanarak, tablolar oluşturulmuştur. Daha sonra üretilen metaforları içeren gerekçeli cümlelerden alıntılar yapılmış, elde edilen sonuçlar doğrultusunda değerlendirme ve yorumlamaya gidilmiştir.

Ayrıca öğrencilerinin Okul Bahçesi Kavramına İlişkin Metaforik Algılarını yansıtıp yansıtmadığını ve metaforların ilgili kategoride yer alıp almadığını kontrol etmek amacıyla iki araştırmacının yaptığı kodlamalar ve bu kodlara ilişkin kategorileri karşılaştırılmıştır (Creswell, 2003; Houser, 2015;). Bu yönde araştırma da ortaya çıkan metaforlar iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlandıktan sonra ortaya çıkan kodlama listesine son şekli verilmiştir. Bu şekilde yapılan verilerin analizinin güvenilirliği; [Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100] formülü kullanılarak hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994). Kodlayıcılar arasındaki ortalama güvenilirlik % 92 olarak bulunmuştur

4. BULGULAR

4.1. Birinci alt amaca ait bulgular

Araştırmanın birinci alt amacı” Yapılandırılmış geniş alan, yapılandırılmamış geniş alan ve yapılandırılmamış dar alana sahip okul bahçesinde eğitim gören İlkokul öğrencilerinin okul bahçesine ilişkin geliştirdikleri metaforlara ait kategoriler nelerdir ? sorusuna ilişkin bulgular tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerinin Okul Bahçesiyle ilgili Geliştirdikleri Metaforlara yönelik Kategorilerinin Okullara Göre Dağılımı

KATEGORİ	M.İlkokulu 1		E. İlkokulu		A. İlkokulu	
	f	%	f	%	f	%
1-Sevilen, eğlenceli bir yer olarak okul bahçeleri	15	39,47	15	35,71	8	21,05
2- Hayali bir yer olarak okul bahçeleri	7	18,42	8	19,04	5	13,15
3- Spor yapılan bir yer olarak okul bahçeleri	2	5,26	5	11,90	8	21,05
4- Kendilerini güvende hissettikleri bir yer olarak okul bahçeleri	8	21,05	1	2,38	8	21,05
5- Eğitim öğretim yapılan bir yer olarak okul bahçeleri	1	2,63	2	4,76	4	10,52
6- Büyük bir alan olarak okul bahçesi	3	7,89	7	16,66	1	2,63
7- Kısıtlayıcı ve sıkıcı bir yer olarak okul bahçeleri	2	5,26	4	9,52	4	10,52
TOPLAM	38	100	42	100	38	100

*M. İlkokulu-Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul

**E. İlkokulu-Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul

***A. İlkokulu Yapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul

4. Sınıf öğrencilerinden toplam 182 öğrenci araştırmaya katılmış bu öğrencilerden 163 öğrenci okul bahçelerine ilişkin geçerli metafor üretmiştir. Araştırmaya katılan, öğrenciler toplamda 118 metafor üretmişlerdir. Öğrencilerin geliştirmiş oldukları metaforlar 7 kategoriye ayrılmıştır. Oluşturulan metaforlara ilişkin kategoriler; "Sevilen ve eğlenceli bir yer ", "Hayali bir yer", "Spor yapılan bir yer", "Kendilerini güvende hissettikleri bir yer", "Eğitim öğretim yapılan bir yer", "Büyük bir alan", "Kısıtlayıcı ve sıkıcı bir yer" olarak okul bahçeleri şeklindedir. Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan, yapılandırılmamış geniş alanda yer alan ve yapılandırılmamış dar alanda yer alan okul bahçesine sahip öğrencilerin en fazla Sevilen, eğlenceli bir yer olarak okul bahçeleri ve hayali bir yer olarak okul bahçeleri kategorisinde metafor üretirken en az eğitim ,öğretim yapılan yer olarak okul bahçeleri ve kısıtlayıcı bir yer olarak okul bahçeleri kategorilerinde metafor üretmişlerdir.

4. 2. İkinci Alt Amaca ait bulgular

Araştırmanın ikinci alt amacı” Yapılandırılmış geniş alan, yapılandırılmamış geniş alan ve yapılandırılmamış dar alanda yer alan okul bahçesinde eğitim gören İlkokul öğrencilerinin Okul bahçesine ilişkin geliştirdikleri Metaforlara ait kategoriler ile gerekçeli ifadelerinin okullara göre dağılımı nelerdir? sorusuna ilişkin bulgular tablo 3 de verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerinin Geliştirdikleri Metaforlarla ilgili Kategoriler ve gerekçeli ifadelerinin Okullara Göre Dağılımı

KATEGORİ	M. İlkokulu		E. İlkokulu		A. İlkokulu								
	Üretilen metafor (4. sınıf)	f	Üretilen metafor (4. sınıf)	f	Üretilen metafor (4. sınıf)	f							
1-Sevilen, eğlenceli bir yer olarak okul bahçeleri	Oyun parkı	1	Oyun parkı	1	Oyun parkı Park Oyun alanı Oyun oynama yeri Oyun bahçesi Çocukların oyun alanı Oyun ve eğlence yeri Bize ayrılmış oyun alanı Oyun deposu Atari salonu Kuşbakışı Lunapark Yuvamız Gezi parkı-yemek alanı Eğlence	4 3 2 4 3 1 1 1							
	Park	2	Park	2									
	Oyun alanı	1	Oyun alanı	1									
	Oyun oynama yeri	9	Oyun oynadığımız yer	1									
	Oyun bahçesi	1	Oyun bahçesi	1									
	Çocukların oyun alanı	1	Park-halı saha	1									
	Oyun ve eğlence yeri	1	Eğlence merkezi	1									
	Bize ayrılmış oyun alanı	1	Eğlence bahçesi	1									
	Oyun deposu	1	Eğlenceli bir oda	1									
	Atari salonu	1	Çocuk parkı	1									
	Kuşbakışı	2	Çılgın bir park	1									
	Lunapark	1	Büyük bir park	1									
	Yuvamız	1	Lunapark	2									
	Gezi parkı-yemek alanı	3	Teras	1									
Eğlence	3	Vakit geçirmek	2										
2- Hayali bir yer olarak okul bahçeleri	Cennet	1	Cennet	1	Çocuk gezegeni Bize özel bir kutu Çikolata fabrikası Kardelen yolu Evimizin ve kanımızın bir parçası	1 1 1 1 1							
	Melek	2	cennete gezinti	2									
	Hayal dünyası	1	cennet bahçesi	1									
	Dostluk cenneti	1	orman	1									
	Çiçek	1	küçük ormanımız	1									
	Kuşbakışı	1	hayal dünyası	1									
	Orman	1	tarla	1									
3- Spor yapılan bir yer olarak okul bahçeleri	Halı saha Spor salonu	2 1	Top sahası Spor salonu Spor sahası Spor alanı Cennet	1 1 1 1 2	Halı saha Spor alanı Futbol sahası Futbol bahçesi Büyük bir futbol sahası Futbol-basketbol sahası Basketbol,voleybol,futbo Güzel bir yer	2 2 3 1 1 2 1 1							
							Ev	1	Ev	1			
							Evim	3	Evimiz	3			
							Evimizdeki bahçe	4	Evimizin bahçesi	4			
							Kendi bahçemiz	1	Bizim bahçemiz	1			
Oyun alanı	1	Evimizin yarısı	1										
Güvenli oyun alanı	1	İkinci evimiz	1										
Doğal bir yer	1	Çocuk odam	1										
Saha	1	Bize özel bir kutu	1										
5- Eğitim öğretim yapılan bir yer olarak okul bahçeleri	Oyun yeri	1	Hayatımız Anaokulu		Oyun alanı Havuz Fiziksel özellik(aktivite) ve oyun Eğlenme yeri, bazen çalışma yeri	1 1 1 1							
							Park	1	Havuz	1			
Kocaman bir göl	1												
Cennet	1												
Lunapark	1												
Yürüdüğümüz park	1												
Park alanı	1												
Geniş bir alan	1												
7- Kısıtlayıcı ve sıkıcı bir yer olarak okul bahçeleri	Bir sekiz Bir sokak	1 1	Kıyamet Sokak Yol Buz gibi,park gibi	1 1 1 1	Çöplük Can sıkıntısı sahası Kargaşa boş salon	1 1 1 1							
							TOPLAM	38 metafor		42 metafor		38 metafor	

*M. İlkokulu-Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul

**E. İlkokulu-Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul

***A. İlkokuluYapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul

4.5. Kategoriler ve gerekçeli ifadeleri

✓ Sevilen eğlenceli bir yer olarak okul bahçeleri

Bu kategoride, Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip M.İlkokulunda 42 öğrenci (15) metafor, Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul E.İlkokulunda 27 öğrenci (15) metafor, Yapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip ilkokul A.İlkokulunda 19 öğrenci (8) metafor geliştirmişlerdir. Bu kategori altında, öğrencilerinin en çok geliştirmiş oldukları metaforun M.İlkokulunda oyun bahçesi (21), oyun alanı(9), E.İlkokulunda "oyun alanı(11)", "lunapark(2)", "vakit geçirmek(2)", A. İlkokulunda "oyun parkı(4)ve oyun yeri(4)" olduğu görülmektedir. Bununla birlikte bu kategoride öğrenciler oyun deposu(1), atari salonu(1), eğlence(3), teras(1), eğlence mekanı(1) gibi metaforlar da geliştirilmiştir. Aşağıda bu kategoride geliştirilmiş metaforların gerekçeleri ile birlikte örneklerine yer verilmiştir.

-Okul bahçesi atari salonu gibidir, çünkü çocuklar sahada oyun oynarlar.

-Okul bahçesi oyun deposu gibidir, çünkü oyun bahçemizde herkes çeşitli oyunlar oynuyor, enerjisini atabiliyor, oyunlar bitmiyor. .

-Okul bahçesi eğlenceli bir oda gibidir, çünkü orada oyunlar oynuyoruz ve eğleniyoruz..

✓ Hayali bir yer olarak okul bahçeleri

Bu kategoride, Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip M.İlkokulunda M.İlkokulunda 8 öğrenci (7) metafor, Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip E.İlkokulunda 12 öğrenci (7) metafor, Yapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip A.İlkokulunda 5 öğrenci (5) metafor geliştirmişlerdir. Bu kategori altında öğrencilerin M.İlkokulunda melek(2), cennet(1), hayal dünyası(1), dostluk cenneti(1), çiçek(1), kuşbakışı(1), orman (1); E.İlkokulunda cennet (5), cennette gezinti(1), cennet bahçesi(2), orman(1), bizim küçük ormanımız(1), hayal dünyası(1), tarla(1), çocukları kucaklayan bir yer (1); A. İlkokulunda çocuk gezegeni(1), bize özel bir kutu(1), çikolata fabrikası(1), kardelen yolu(1), evimizin ve kanımızın bir parçası(1) metaforlarını geliştirmişlerdir. Aşağıda bu kategoride geliştirilmiş metaforların gerekçeleri ile birlikte örneklerine yer verilmiştir.

-Okul bahçesi dostluk cenneti gibidir, çünkü çok arkadaş var, belki yüzden fazla.

-Okul bahçesi çocukları kucaklayan bir yer gibidir, çünkü her zaman neşeli bir yer ve hep çocuklarla dolu.

-Okul bahçesi tarla gibidir, çünkü bir sürü iyi insanlar yetişiyor.

-Okul bahçesi çikolata fabrikası gibidir, çünkü çalışan insanlar var.

✓ Spor yapılan bir yer olarak okul bahçeleri

Bu kategoride, Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip M.İlkokulunda M.İlkokulunda 3 öğrenci (2) metafor, Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip E.İlkokulunda 6 öğrenci (5) metafor, Yapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip A.İlkokulunda 13 öğrenci (8) metafor geliştirmişlerdir. Bu kategori altında, 4. sınıf öğrencileri M.İlkokulunda halı saha(2), spor salonu(1); E.İlkokulunda top sahası(1), spor salonu(1),spor sahası(1), spor alanı(1), cennet (2); A. İlkokulunda halı saha(2), spor alanı(2), futbol sahası(3), futbol bahçesi(1), büyük bir futbol sahası(1), futbol-basketbol sahası(2) basketbol,voleybol,futbol (1) güzel bir yer(1) metaforlarını geliştirmişlerdir. Aşağıda bu kategoride geliştirilmiş metaforların gerekçeleri ile birlikte örneklerine yer verilmiştir.

-Okul bahçesi halı saha gibidir, çünkü okulda halı saha var.

-Okul bahçesi cennet gibidir, çünkü futbol sahası var, basketbol potası var, voleybol oynama yeri var.

-Okul bahçesi futbol sahası gibidir, çünkü herkes top oynuyor.

✓ Kendilerini güvende hissettikleri bir yer olarak okul bahçeleri

Bu kategoride, Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip M.İlkokulunda 8 öğrenci (8) metafor, Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip E.İlkokulunda 1 öğrenci (1) metafor, Yapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip A.İlkokulunda 13 öğrenci (8) metafor geliştirmişlerdir. Bu kategori altında, 4. sınıf öğrencileri M.İlkokulunda ev (1), evim (1), evimizdeki bahçe (1), kendi bahçemiz (1), oyun alanı (1), güvenli oyun alanı(1), doğal bir yer(1), saha(1); E.İlkokulunda

kendi evimizin bahçesi(1); A. İlkokulunda ev (1), evimiz (3), evimizin bahçesi (4), bizim bahçemiz (1), evimizin yarısı (1), ikinci evimiz (1), çocuk odam (1), bize özel bir kutu (1) metaforlarını geliştirmişlerdir. Aşağıda bu kategoride geliştirilmiş metaforların gerekçeleri ile birlikte örneklerine yer verilmiştir.

-Okul bahçesi evim gibidir, çünkü evimde oynadığım gibi oyunlar oynuyorum.

-Okul bahçesi ikinci evimiz gibidir, çünkü günün yarısını orada geçiriyoruz, değişik şeyler yapıyoruz, yeni şeyler keşfediyoruz.

-Okul bahçesi bize özel bir kutu gibidir, çünkü başka birileri giremiyor, sadece biz oyunlar oynuyoruz.

✓ Eğitim öğretim yapılan bir yer olarak okul bahçeleri

Bu kategoride, Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip M.İlkokulunda 1 öğrenci (1) metafor, Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip E.İlkokulunda 2 öğrenci (2) metafor, Yapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip A.İlkokulunda 4 öğrenci (4) metafor geliştirmişlerdir. Bu kategori altında, 4. sınıf öğrencileri M.İlkokulunda oyun yeri (1); E.İlkokulunda hayatımız (1), anaokulu (1); A. İlkokulunda Oyun alanı (1), Havuz (1), Fiziksel özellik(aktivite) ve oyun(1), Eğlenme yeri, bazen çalışma yeri (1) metaforlarını geliştirmişlerdir. Aşağıda bu kategoride geliştirilmiş metaforların gerekçeleri ile birlikte örneklerine yer verilmiştir.

-Okul bahçesi oyun yeri gibidir, çünkü oyun oynamak için oluşturulmuş, beden eğitimi yaparım.

-Okul bahçesi hayatımız gibidir, çünkü eğer dışarı çıkmazsak hiçbir şey öğrenemeyiz.

-Okul bahçesi havuz gibidir, çünkü beden dersinde yüzme oyunu öğreniyoruz.

✓ Büyük bir alan olarak okul bahçeleri

Bu kategoride, Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip M.İlkokulunda 3 öğrenci (3) metafor, Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip E.İlkokulunda 7 öğrenci (7) metafor, Yapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip A.İlkokulunda 1 öğrenci (1) metafor geliştirmişlerdir. Bu kategori altında, 4. sınıf öğrencileri M.İlkokulunda hayat, özgürlük (1), dikdörtgen (1), park alanı(1); E.İlkokulunda park (1), kocaman bir göl (1), cennet (1), lunapark (1), yürüdüğümüz park (1), park alanı(1), geniş bir alan(1); A. İlkokulunda havuz (1) metaforlarını geliştirmişlerdir. Aşağıda bu kategoride geliştirilmiş metaforların gerekçeleri ile birlikte örneklerine yer verilmiştir.

-Okul bahçesi hayat, özgürlük gibidir, çünkü çok çok geniş, çok güzel, her tarafta gezinebiliriz.

-Okul bahçesi kocaman bir göl gibidir, çünkü büyük ve tertemiz.

-Okul bahçesi havuz gibidir, çünkü kocaman ve aşağı doğru eğilidir.

✓ Kısıtlayıcı ve sıkıcı bir yer olarak okul bahçeleri

Bu kategoride, Yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip M.İlkokulunda 2 öğrenci(2) metafor, Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip E.İlkokulunda 4 öğrenci (4) metafor, Yapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip A.İlkokulunda 4 öğrenci(4) metafor geliştirmişlerdir. Bu kategori altında, 4. sınıf öğrencileri M.İlkokulunda bir sekiz(1), bir sokak(1); E.İlkokulunda kıyamet (1), sokak (1), yol (1), buz gibi park gibi (1); A. İlkokulunda çöplük (1), can sıkıntısı sahası(1), kargaşa (1), spor salonu (1) metaforlarını geliştirmişlerdir. Aşağıda bu kategoride geliştirilmiş metaforların gerekçeleri ile birlikte örneklerine yer verilmiştir.

-Okul bahçesi bir sekiz gibidir, çünkü A ve B bloklarını çapraz gezersek sekiz olur. Başka da yapılacak bir şey yoktur.

-Okul bahçesi yol gibidir, çünkü sadece beton yığına benziyor.

-Okul bahçesi kargaşa gibidir, çünkü herkes farklı oyunlar oynadığı için herkes bir birine çarpıyor.

-Okul bahçesi boş bir salon gibidir, çünkü herkes koşar, birbirini iter.

4. sınıf öğrencilerinin geliştirdikleri metaforların belirlenen kategoriler altında okullara göre dağılımına bakıldığında, M.İlkokulunda 53 öğrenci (38) metafor, E.İlkokulunda 51 öğrenci(42) metafor, A. İlkokulunda 59 öğrenci (38) metafor geliştirmişlerdir.

5. TARTIŞMA ,SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, 4. sınıf öğrencilerinin "okul bahçeleri"ne ilişkin sahip oldukları zihinsel imgelerini kullanarak geliştirmiş oldukları metaforlar incelenmiş, öğrencilerin okul bahçelerini algılayış biçimlerini ortaya koyan bu metaforlar belli kavramsal kategoriler altında toplanmıştır. Araştırma sonunda, öğrencilerin okul bahçeleri kavramıyla ilgili toplam 118 metafor geliştirdikleri görülmüştür. Geliştirilen metaforların "Sevilen ve eğlenceli bir yer", "Hayali bir yer", "Spor yapılan bir yer", "Kendilerini güvende hissettikleri bir yer", "Eğitim öğretim yapılan bir yer", "Büyük bir alan", "Kısıtlayıcı ve sıkıcı bir yer" olarak okul bahçeleri şeklinde 7 ayrı kategoride toplandığı bu çalışmada katılımcılar genel tabloda okul bahçesini en çok "Sevilen, eğlenceli bir yer" en az ise "Kısıtlayıcı ve sıkıcı bir yer" olarak algılamaktadırlar.

Birbirinden farklı düzenleme özelliklerine sahip ilkokullardaki 4. sınıf öğrencilerinin okul bahçelerine ilişkin geliştirdikleri metaforlara bakıldığında, yapılandırılmış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip M.İlkokulunda 4. sınıf düzeyinde öğrencilerin %96,2'si olumlu, %3,8'i olumsuz metafor geliştirmişlerdir. Yapılandırılmamış, geniş alanda yer alan okul bahçesine sahip E.İlkokulundaki öğrenciler %92,1 olumlu, %7,9 olumsuz metafor geliştirmişlerdir. Yapılandırılmamış, dar alanda yer alan okul bahçesine sahip A.İlkokulunda ise öğrenciler %93,2 olumlu, %6,8 olumsuz metafor geliştirmişlerdir.

Oluşturulan kavramsal kategoriler altında okullarda geliştirilen metaforlar karşılaştırıldığında öğrencilerin okul bahçelerine sahip zihinsel imgelerinin okullara göre farklılık gösterebildiği sonucuna varılmıştır. Örneğin M.İlkokulunda sentetik saha olması ve beden eğitimi derslerinin burada yapılmasına karşın geliştirilen 38 metafordan yalnızca 2 tanesi "spor yapılan bir yer" kategorisine, 1 tanesi "eğitim öğretim yapılan bir yer" kategorisine aittir. Bunun yanında bu okulda hiç olumsuz metafor geliştirilmemiş olması dikkat çekicidir.

Weade ve Ernst(1990)'ın belirttiği gibi "Metaforlar seçmecedir ve tanımlamaya çalıştıkları olgunun sadece bir parçasını temsil ederler, tümünü değil." Bu bağlamda okul bahçesine ilişkin geliştirilen metaforlar bir bütün olarak düşünüldüğünde en çok oluşturulan metaforların park, oyun alanı, eğlence yeri, lunapark, evimiz ve cennet olduğu görülmektedir. Okul bahçesine ilişkin geliştirilen metaforların bazıları gerekçeleri sebebiyle iki yada üç farklı kategoride de yer almıştır. Örneğin "park" metaforu sunulan gerekçeleri nedeniyle hem "sevilen eğlenceli bir yer", hem de "büyük bir alan" kategorilerinde yer almıştır. Bu sonuçlara bakıldığında öğrencilerin geliştirmiş oldukları metaforlardan yola çıkarak kavramları farklı şekilde algılayabildikleri görülmektedir.

Ayrıca ortaya çıkan sonuçlar öğrencilerin okul bahçesinden beklentilerinin onları eğlendirecek, çeşitli oyunlar oynamalarına imkan sağlayacak, dinlenmeleri ve öğrenmelerini kolaylaştırıcı özellikler taşıyacak, doğayla içiçe, hayal güçlerini destekleyici, kendilerini iyi ve güvende hissettikleri ortamlar olarak görmek istedikleri yönündedir. Bu sonuçlar Karasolak(2009)'ın "mimari özellikleri farklı ilköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin okullarının bina ve bahçeleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi" çalışmasında okul bahçeleri ile ilgili elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler geliştirilmiştir:

Bu araştırmada farklı düzenleme özelliklerine sahip ilkokullardaki 4. sınıf öğrencilerinin okul bahçeleri ile ilgili sahip oldukları zihinsel imgeler incelenmeye çalışılmıştır. Başka bir araştırmada okul paydaşlarının (tüm öğrenciler, öğretmenler, idareciler, öğrenci velileri) okul bahçelerine ilişkin zihinsel imgeleri incelenebilir. "Nasıl bir okul bahçesi" sorusuna yanıt aranabilir.

Yapılan alanyazın taramalarında Türkiye'de okul bahçeleri ile ilgili çok az çalışmaya rastlanmıştır. Yapılan çalışmaların büyük bir kısmının Peyzaj Mimarlığı Bölümü tarafından yürütüldüğü tespit edilmiştir. Okul bahçesinin zemini, büyüklüğü, konumu, oyun ve eğitsel kullanımını, paydaşların okul bahçesinden beklentilerini inceleyen araştırmalar yapılabilir.

Bu araştırma sonucu elde edilen okul bahçesine yönelik metaforlar okul bahçelerinin tasarımında ve kullanım koşullarının incelenmesinde öğrenci beklentileri yönünden değerlendirmeye alınmalıdır. Ayrıca okul bahçesinden beklentilerin ve bu alan ilişkin sahip olunan zihinsel kavramların zaman içerisinde değişebileceği düşünülerek benzer yada genişletilmiş bir örneklem üzerinde ileride bu değişimin ne yönde gerçekleştiği farklı çalışmalarla ortaya konulabilir.

Metafor oluşturma ve bunu ifade etme işi hem kavramsal bilgi hem de yaratıcının işe koşulduğu bir süreçtir. İlkokul öğrencilerinin sahip oldukları zihinsel imgeleri ifade etme becerilerini geliştirici

etkinlikler tasarlanarak uygulama yapılabilir. Uygulama öncesi ve sonrasında öğrencilerin zihinsel algılarındaki farklılıklar incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Algan H. & C. Uslu, (2009). İlköğretim okul bahçelerinin tasarlanmasına paydaş katılımı: Adana örneği, Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 2009, 22(2), 129–140
- Akdoğan, G. (1972). Beş Büyük Şehirde Çocuk Oyun Alanları, Okul Bahçeleri ve Spor Alanlarının Yeterlilikleri ve Planlama Prensipleri Üzerine Bir Araştırma. *Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları*, 522.
- Aksu Ö V, Demirel Ö, Bektaş N 2011. Trabzon Kenti İlköğretim Okul Bahçelerinde Donatı Elemanları Üzerine Bir Araştırma. *İnönü Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(3): 243-254. Malatya.
- Aktürk Çopur, D . ().(2017). Çocukların Hayallerindeki Okul. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi-International Journal Of Leadership Training*, 1 (1), 1-8. Retrieved From <http://dergipark.gov.tr/ijolt/issue/31367/342882>
- Aydın, F. ve Ünalı, Ü. E. (2010). Coğrafya öğretmen adaylarının “coğrafya” kavramına ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla analizi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(2), 600-622
- Aykaç, N. (2012). “İlköğretim öğrencilerinin resimlerinde öğretmen ve öğrenme süreci algısı.” *Eğitim ve Bilim*, 37(164): 298-315.
- Balcı, A., 1999, ‘Metaphorical images of school: School perceptions of students, teachers and parents from four selected schools (in Ankara)’, Yayımlanmamış doktora tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara
- Başar. H. (1994). Sınıf Yönetimi. Ankara, Pegem Akademi.
- Bayraktar, A., 1973. İzmir Şehrinin İmarında Peyzaj Mimarisi İle İlgili Problemler ve Prensiplerin Tespiti. Yalova Bahçe Kùltürleri Araştırma Merkezi Yayın No: 33, Yalova.
- Beşkardeş, S. (2007). *Üstün zekâlı ve özel yetenekli öğrencilerin yabancı dil (İngilizce) öğretiminde metafor sisteminin uygulanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Bonnett M. (2013). Sustainable development, environmental Education, and the significance of being in place, faculty of Education, University of Cambridge, Cambridge, UK, 22 May 2013.
- Creswell, J.W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. California: Sage Publications.
- Cerit, Y. (2008). Öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin müdür kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 3-13.
- Christensen, B. L., Johnson, R. B., & Turner L. A. (2011). *Research methods, design and analysis*. Boston: Pearson.
- Demirel, Ö., (2015). Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya. Ankara, Pegem Akademi
- Ellis, K.A., (2015). Eğitim Programı Modelleri. A, Arı(çev.). Konya,Eğitim Yayınevi,s.1-2
- Erdönmez, İ. (2007). “İlköğretim okulu bahçelerinde peyzaj tasarım normları”, İstanbul
- Ersoy, A. F. ve Türkkan, B. (2010). “İlköğretim öğrencilerinin çizdikleri karikatüre yansıttıkları sosyal ve çevresel sorunların incelenmesi.” *Eğitim ve Bilim*, 35(156): 96-109.Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 57, Sayı 1. 107-122.
- Fjortoft I, Sageie J 2000. The Natural Environment as a Playground for Children: Landscape Descriptionand Analyses of a Natural Landscape. *Landscapeand Urban Planning*, 48 (1- 2), 83-97
- Hahn, E., U.E. Simonis, 1991. Ecological urban reetrueturing. *Ekistics*, pp 348-354.
- Houser, J. (2015). *Nursing research: Reading, using, and creating evidence*. (3rd ed.). Burlington: Jones ve Bartlett Learning.

- Karadağ, R. ve Gültekin, M. (2012). "Metaphors that elementary school students use to describe the term "teacher". " Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(1): 69-83.
- Karasolak, K. (2009). Mimari özellikleri farklı ilköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin okullarının bina ve bahçeleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *TC Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek L*
- Karatekin, K.ve Çetinkaya, G. (2013). "Okul Bahçelerinin Çevre Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi (Manisa İli Örneği)". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 6 (27): 307-315.
- Kelkit A, Özel E (2003). A Research on The Determination of Physical Planning of School Gardens in Çanakkale City. *Journal of Applied Sciences*, 3 (4), 240-246 *isans Tezi*.
- Levine, P. M. (2005). Metaphors and Images of Classrooms, *Kappa delta Pi Record*, 41, 4, 172-175
- MEB (2013), Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları 2013 Kılavuzu
- MEB (2015), Özel Öğretim Kurumlarına Ait Standartlar Yönergesi (Madde 4).
- Menno, T. M., 2000. Designing Schoolyards & Building Community. The Boston Schoolyard Initiative. Usa, 16s.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. London, United States of America: SAGE
- Miles, M.B. ve Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Morgan, G. (1998). *Yönetim ve örgüt teorilerinde metafor*. G, Bulut (Çev). İstanbul: MESS Yayınları
- Nikitina, L. ve Furuoka, F. (2008). "A language teacher is like...": examining Malaysian students' perceptions of language teachers through metaphor analysis. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 5 (2), 192-205.
- Nuhoğlu, H. ve Afacan, Ö. (2011). "İlköğretim öğrencilerinin bilim insanına yönelik düşüncelerinin değerlendirilmesi." *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3): 279-298
- Özdemir, A. (2011). "Bir Okul Bahçesinin Değişimi: Bartın Akpınar İlköğretim Okulu Peyzaj Projesi" *İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi* ISSN: 1309-9876 E-ISSN: 1309-9884 Cilt/Vol.1 Sayı/No.3 (2011): 267-276
- Özdemir, A. and Yılmaz, O. 2008. Assessment of outdoor school environments and physical activity in Ankara's primary schools, *Journal of Environmental Psychology*, 28, 287-300.
- Özdemir, A., & Yılmaz, O. (2009). İlköğretim Okulları Bahçelerinin Çocuk Gelişimi Ve Sağlıklı Yaşam Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 37(181), 121-130.
- Özdemir A, Çorakçı M 2011. Ankara Okul Bahçelerinin Katılımcı Yöntemle Yenilenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 40 (189): 7-20. Malatya
- Patton, Q. M. (2001). *Qualitative research & evaluation methods*. SAGE Publications
- Saban, A., Koçbeker, B., Saban, A. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6 (2), 461-522.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 55, 459-496.
- Saban, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2)
- Semerci, Ç. (2007). Program Geliştirme kavramına ilişkin metaforlarla yeni ilköğretim programlarına farklı bir bakış. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(2), 125-140.
- Soysal, D., Afacan, Ö. (2012). İlköğretim öğrencilerinin "fen ve teknoloji dersi" ve "fen ve teknoloji öğretmeni" kavramlarına yönelik metafor durumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9,(19), 287-306.
- Şahin, D., & Tüzel, E. (2014). İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerinin Okul Yöneticilerine İlişkin Metaforları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2014(17).

- Terziođlu, E. (2005), “İlköğretim okulu binalarının fiziksel özellikler bakımından değerlendirilmesi”, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Töremen, F. ve Döş, İ. (2009). İlköğretim öğretmenlerinin müfettişlik kavramına ilişkin metaforik algıları. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences: Theory & Practice), 9(4), 1973-2012.
- Weade, R., &Ernst, G. (1990). Pictures Of Life İn Clasrooms, And The Search For Metaphors To Frame Them. Theory Into Practice, 29(2).
- Yalçın, M. ve Erginer, A. (2012). “İlköğretim okullarında okul müdürüne ilişkin metaforik algılar 1.” Öğretmen Eğitimi ve Eğitimcileri Dergisi, 1(2): 229-256.
- Yavuzer, H., 2001. Okul Çağı Çocuğu. Remzi Kitabevi, 7. Basım, İstanbul, 256s.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara, Seçkin Yayıncılık
- Yıldızcı, A.C., 1982. Kentsel Yeşil Alan Planlaması ve İstanbul Örneği. İTÜ Mimarlık Fakültesi Doçentlik Tezi, İstanbul
- Yılmaz, H 1995. Erzurum Kenti Okul Bahçelerinin Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Yönünden İncelenmesi. Atatürk Ziraat Fakültesi Dergisi, 26(4):537-547. Erzurum.